

CUPRINS

TITLUL I. CONTROLUL DE CONSTITUȚIONALITATE ÎN ROMÂNIA _____ 1

Capitolul 1. Curtea Constituțională _____ 1

Secțiunea 1. Rolul Curții Constituționale _____ 1

*Secțiunea a 2-a. Organizarea Curții Constituționale
și statutul judecătorilor _____ 4*

Secțiunea a 3-a. Funcționarea Curții Constituționale _____ 14

Secțiunea a 4-a. Actele Curții Constituționale _____ 17

Capitolul 2. Atribuțiile Curții Constituționale a României ___ 20

*Secțiunea 1. Atribuția Curții de a se pronunța asupra
constituționalității legilor, înainte de promulgarea
acestora [art. 146 lit. a) teza I] _____ 20*

1.1. Titularii dreptului de sesizare a Curții
Constituționale _____ 20

1.2. Termenele de sesizare _____ 23

1.3. Obiectul controlului *a priori* de
constituționalitate _____ 29

1.3.1. Legea – act adoptat de Parlament _____ 29

1.3.2. Legea aflată în vigoare _____ 30

1.3.3. Legea adoptată după parcurgerea
procedurii de reexaminare – art. 77 alin. (2) și
art. 147 alin. (2) din Constituție _____ 31

1.3.4. Legea de aprobare a unei ordonanțe a
Guvernului _____ 33

1.4. Motivarea obiecției de neconstituționalitate _____ 36

1.5. Procedura de soluționare a obiecției de
neconstituționalitate _____ 39

1.6. Efectele deciziei pronunțate de Curtea
Constituțională în exercitarea controlului
a priori de constituționalitate _____ 43

<i>Secțiunea a 2-a. Atribuția Curții de a se pronunța, din oficiu, asupra inițiativelor de revizuire a Constituției [art. 146 lit. a) teza a II-a]</i>	52
<i>Secțiunea a 3-a. Atribuția Curții de a se pronunța asupra constituționalității tratatelor sau altor acorduri internaționale [art. 146 lit. b)]</i>	57
<i>Secțiunea a 4-a. Atribuția Curții de a se pronunța asupra constituționalității regulamentelor Parlamentului [art. 146 lit. c)]</i>	59
<i>Secțiunea a 5-a. Atribuția de a soluționa conflictele juridice de natură constituțională dintre autoritățile publice [art. 146 lit. e)]</i>	61
<i>Secțiunea a 6-a. Atribuția Curții de a veghea la respectarea procedurii pentru alegerea Președintelui României și de a confirma rezultatele sufragiului [art. 146 lit. f)]</i>	79
<i>Secțiunea a 7-a. Atribuția de a constata existența împrejurărilor care justifică interimatul în exercitarea funcției de Președinte al României și de a comunica cele constatate Parlamentului și Guvernului [art. 146 lit. g)]</i>	86
<i>Secțiunea a 8-a. Atribuția Curții de a da aviz consultativ pentru propunerea de suspendare din funcție a Președintelui României [art. 146 lit. h)]</i>	87
<i>Secțiunea a 9-a. Atribuția Curții de a veghea la respectarea procedurii pentru organizarea și desfășurarea referendumului și de a confirma rezultatele acestuia [art. 146 lit. i)]</i>	88
<i>Secțiunea a 10-a. Atribuția Curții de a verifica îndeplinirea condițiilor pentru exercitarea inițiativei legislative de către cetățeni [art. 146 lit. j)]</i>	92
<i>Secțiunea a 11-a. Atribuția Curții de a hotărî asupra contestațiilor care au ca obiect constituționalitatea unui partid politic [art. 146 lit. k)]</i>	94

<i>Secțiunea a 12-a. Alte atribuții prevăzute de legea organică a Curții [art. 146 lit. I)]</i>	96
12.1. Atribuția Curții de a se pronunța, din oficiu, asupra legii de revizuire a Constituției (art. 23 din Legea nr. 47/1992)	97
12.2. Atribuția Curții de a se pronunța asupra constituționalității hotărârilor plenului Camerei Deputaților, a hotărârilor plenului Senatului și a hotărârilor plenului celor două Camere reunite ale Parlamentului [art. 27 alin. (1) din Legea nr. 47/1992]	100
 TITLUL II. EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE	 106
Capitolul 1. Cadrul procesual în care se ridică excepția de neconstituționalitate	106
<i>Secțiunea 1. Autoritatea în fața căreia se ridică excepția de neconstituționalitate</i>	<i>106</i>
1.1. Excepția de neconstituționalitate invocată în fața instanțelor judecătorești sau de arbitraj comercial	108
1.1.1. Excepția de neconstituționalitate invocată în fața instanțelor judecătorești	109
1.1.2. Excepția de neconstituționalitate invocată în fața instanțelor de arbitraj comercial	112
1.1.3. Momentul invocării excepției de neconstituționalitate	115
1.2. Excepția de neconstituționalitate invocată direct de Avocatul Poporului	116
<i>Secțiunea a 2-a. Titularii dreptului de a ridica excepția de neconstituționalitate</i>	<i>119</i>
2.1. Instanța judecătorească sau de arbitraj comercial, din oficiu	120
2.2. Partea din proces	120

2.3. Procurorul _____	123
2.4. Avocatul Poporului _____	124
<i>Secțiunea a 3-a. Soluțiile pe care le poate pronunța</i>	
<i>instanța judecătorească _____</i>	<i>125</i>
3.1. Sesizarea Curții Constituționale _____	126
3.1.1. Sesizarea este obligatorie _____	126
3.1.2. Actul prin care se realizează sesizarea _____	126
3.1.3. Sesizarea se dispune prin dispozitivul hotărârii judecătorești _____	128
3.1.4. Cuprinsul actului de sesizare _____	129
3.1.5. Actul de sesizare fixează cadrul procesual din fața Curții Constituționale _____	137
3.1.6. Sesizarea nu suspendă soluționarea cauzei _____	139
3.1.7. Imposibilitatea renunțării la excepția de neconstituționalitate după sesizarea Curții Constituționale _____	142
3.1.8. Calea de atac _____	143
3.1.9. Actele care însoțesc actul de sesizare a Curții Constituționale _____	143
3.1.10. Procedura de executare a unui mandat european de arestare _____	144
3.1.11. Prezentarea schematică a unui act de sesizare a Curții Constituționale _____	144
3.2. Respingerea cererii de sesizare, excepția fiind inadmisibilă _____	146
3.2.1. Respingerea cererii de sesizare este obligatorie _____	146
3.2.2. Actul prin care se respinge cererea de sesizare _____	147
3.2.3. Opinia instanței cu privire la excepția de neconstituționalitate _____	148
3.2.4. Calea de atac _____	148
3.2.5. Prezentarea schematică a unui act prin care se respinge cererea de sesizare _____	148

<i>Secțiunea a 4-a. Calea de atac împotriva soluției de respingere a cererii de sesizare a Curții Constituționale</i>	149
4.1. Natura juridică a recursului	149
4.2. Obiectul recursului	151
4.3. Soluțiile pronunțate de instanța de recurs	153
Capitolul 2. Condițiile de admisibilitate a excepției de neconstituționalitate	155
<i>Secțiunea 1. Condiții de admisibilitate legate de obiectul excepției de neconstituționalitate</i>	156
1.1. Actul normativ criticat este un act de reglementare primară	156
1.1.1. Actele de reglementare secundară	159
1.1.2. Actele puterii judecătorești	161
1.2. Actul normativ trebuie să fie „în vigoare”	166
1.2.1. Actul normativ în vigoare în sensul Deciziei Curții Constituționale nr. 766 din 15 iunie 2011	166
1.2.2. Actul normativ preconstituțional – art. 154 din Constituție	173
1.3. Actul normativ trebuie să fie relevant în cauza <i>pendinte</i> (dispoziția legală „are legătură cu soluționarea cauzei”)	174
<i>Secțiunea a 2-a. Condiții de admisibilitate legate de efectele deciziilor Curții Constituționale</i>	184
2.1. Decizia de admitere a excepției de neconstituționalitate – art. 29 alin. (3) din Legea nr. 47/1992	184
2.2. Reiterarea excepției de neconstituționalitate	189
2.3. Constituționalitatea tratatului sau a acordului internațional – art. 147 alin. (3) din Constituție	191

<i>Secțiunea a 3-a. Condiții de admisibilitate legate de autoritatea competentă să sesizeze Curtea Constituțională și de autorii excepției de neconstituționalitate – art. 29 alin. (1) și (2) din Legea nr. 47/1992</i>	191
<i>Secțiunea a 4-a. Forma scrisă și motivată a excepției de neconstituționalitate – art. 29 alin. (1) coroborat cu art. 10 alin. (2) din Legea nr. 47/1992</i>	193
<i>Secțiunea a 5-a. Inadmisibilitatea sesizării directe a Curții Constituționale</i>	198
<i>Secțiunea a 6-a. Condiții de admisibilitate care pot fi verificate exclusiv de Curtea Constituțională</i>	203
6.1. Interpretarea și aplicarea legilor ori a ordonanțelor Guvernului	203
6.2. Omisiunile legislative	210
6.3. Corelările actelor normative	213
6.4. Admisibilitatea legată de raportarea excepției de neconstituționalitate la art. 148 din Constituție – „Integrarea în Uniunea Europeană”	214
6.5. Admisibilitatea legată de respectarea de către actul de sesizare a Curții Constituționale a dispozițiilor legale referitoare la conținutul hotărârilor judecătorești	216
<i>Secțiunea a 7-a. Concluzii</i>	218

Capitolul 3. Efectele deciziilor pronunțate de Curtea Constituțională în exercitarea controlului a posteriori de constituționalitate	220
<i>Secțiunea 1. Clasificarea efectelor deciziilor prin care se constată neconstituționalitatea în funcție de caracterul activ al normei juridice</i>	222
1.1. Cazul normelor juridice care nu mai sunt în vigoare la momentul la care au fost constatate ca fiind neconstituționale	222

1.2. Cazul normelor juridice care sunt în vigoare la momentul la care au fost constatate ca fiind neconstituționale _____	225
<i>Secțiunea a 2-a. Efecte generale ale deciziilor Curții Constituționale _____</i>	<i>228</i>
2.1. Opozabilitatea _____	228
2.2. Autoritatea de lucru judecat _____	229
2.3. Efectul general obligatoriu _____	231
<i>Secțiunea a 3-a. Efecte procedurale specifice _____</i>	<i>241</i>
3.1. În raport cu legiuitorul _____	241
3.2. În raport cu instanțele judecătorești _____	244
<i>Secțiunea a 4-a. Efecte substanțiale specifice _____</i>	<i>254</i>
4.1. Soluția legislativă neconstituțională nu poate fi preluată/menținută într-un alt act normativ _____	254
4.2. Decizia prin care se soluționează recursul în interesul legii sau hotărârea prealabilă pentru dezlegarea unor chestiuni de drept își încetează aplicabilitatea _____	256
4.3. Decizia Curții Constituționale prin care se constată neconstituționalitatea unei norme abrogatoare repune în vigoare norma abrogată _____	258
4.4. Deciziile Curții Constituționale prin care se constată neconstituționalitatea unei norme de drept penal substanțial _____	260
4.5. Actul de reglementare secundară subsecvent este lipsit de efecte juridice _____	265

TITLUL III. MODELE DE HOTĂRÂRI JUDECĂTOREȘTI ȘI EXERCITII PRACTICE _____ 266

§1. Model de hotărâre judecătorească de sesizare a Curții Constituționale _____	266
§2. Model de hotărâre judecătorească de respingere a cererii de sesizare a Curții Constituționale _____	278
§3. Exerciții practice _____	286